

SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 213.

V Ljubljani, v ponedeljek 18. septembra 1893.

Letnik XXI.

Leon XIII. ogerskim škotom.

III. Vzgoja v bogoslovskih šolah.

Naposled zabteva naša dolžnost, da Vam najodločneje priporočamo, kar smo Vam že v pismu zastran mladih klerikov in duhovnikov položili na srce. Če je, častiti bratje, Vaša dolžnost, sploh gledati na pravo vzgojo mladine, morate pač posebno za tiste skrbeti, ki so upanje cerkve, da bodo vredni duhovništva in bodo pridobili času primerne vrline, da bodo mogli svoje dolžnosti spolnovati, kakor je treba.

Zaradi tega morate jako velik del svoje pozornosti obrabiti semeniščem, glejte z največjo gorečnostjo, da bodo najbolje vrejena in z vsemi sredstvi preskrbljena, da se semeniščniki pod vodstvom izbranih predstojnikov vzgoje temeljito in najbolje v pravih in krepostih svojega stanú in v vsakoršni božji in človeški znanosti.

IV. Naloga duhovnikov.

Kar se pa tiče uspešnega delovanja duhovnikov, je potrebno, častiti bratje, da se posebno kaže v njenem vodstvu Vaša jedinstvo, v njenem poučevanju Vaša skrb in ljubezen, v ohranjenju cerkvene discipline pa Vaša dolžnost.

Vsi duhovniki pa morajo svojim škofom biti udani s popolno zvestobo, njih opomine poslušati, njih načrte in podjetja pospeševati, in ganjeni od ljubezni svoje svete posle in dela za večni blagor ljudij zadovoljno opravljati.

Ker pa vzgledi duhovnikov v vsakem oziru močno vplivajo, naj si pred vsem prizadevajo, da bodo živ vzgled kreposti in vzdržljivosti pred očmi krščanskega ljudstva. Varovati se pa morajo, preveč mešati se v svetne stvari, spominjajoč se večkratnih opominov apostola Pavla: „Nikdo, ki služi Boga, ne zamotaj se v svetne posle, da temu dopade, komur se je udal.“ (VI. Tim. 2. 4.)

Seveda se ne sme skrb za vnanje stvari pustiti po opominu Gregorja Velikega pri skrbi za notranje; zlasti kadar gre za varstvo vere in pospeševanje

občne blaginje, se ne smejo zanemarjati času in kraju primerna varstvena in zdravilna sredstva.

Treba je pa vendar največje modrosti in previdnosti, da duhovniki ne prestopijo pravih mej in se bolj ne brigajo za človeške, kakor nebeške stvari. Jako prav pravi ravno ta sv. Gregor Veliki: „Svetne stvari morajo se včasih trpeti iz usmiljenja, nikdar se pa ne smejo s pristrastjo iskati, da otežijo duha tistega, ki jih ljubi, in ga s svojo težo premagajo in od nebeškega potegnejo doli na pozemeljsko.“ (Reg. Post. 2. 7.)

Mi tudi hočemo, da pozovete župnike, da bodo premoženje svojih župnij varovali in skrbno upravljali; če bi se bile vtihotapile zlorabe, porabite primerne pripomočke po svoji službi. Sicer pa zmatramo za jako času primerno, da duhovščina skrbi, da se zopet oživé tamošnja društva lajkov in bratovščine.

Sedaj gre za stvar, ki se tiče blaginje teh društev in pa vere. Da vse drugo pustimo na stran, lahko taka društva Vas in Vašo duhovščino jako podpirajo pri vzgojevanju naroda v pobožnosti in utrjenju zaželenosti v mišljenju.

Naposled, častiti bratje, mislimo, kar se tiče vsega tega, ki spada k varstvu podedovane vere, k razvoju katoliških naprav in vzgoji svetne in redovne duhovščine, da bi bilo jako dobro in uspešno, ko bi se včasih skupno posvetovali in skupno sklenili, kar bi spoznali za potrebno in umestno.

Sklep.

Upamo, da bodo vsi katoliki na Ogerskem z ozirom na to, da se stvari tako nevarno zasukavajo, v Naših besedah spoznavajoč dokaz Naše skrbi in srčne naklonjenosti, dobili pogum in Vaše svete in opomine z vso vestnostjo ubogali; Vas, častiti bratje, in Vašo duhovščino in katoliški narod boče v jednodušnem in verskem boju za vero Bog milostljivo podpiral in Vaša podjetja krepko pospeševal.

Tudi bode Vas podpiral v tej jako sveti in pravični stvari vladar, Vaš apostolski kralj, katerega zasluge za Vaš narod od začetka njegove vlade so

daleč znane. Da se pa vse srečno in po želji izvrši, molite, častiti bratje, z nami Boga, kličite posebno prevzvišeno Mater Božjo na pomoč ter prosite za varstvo Vašega aposteljna sv. Štefana, da bode z nebes doli milostno gledal na svojo Ogersko in jej ohranil nepoškodovane dobrote božje vere.

Kot zagotovilo nebeških dober in kot dokaz Naše očetovske naklonjenosti podelimo Vam, častiti bratje, vsej Vaši duhovščini in urodu ljubeznjivo apostolski blagoslov.

Dano v Rimu pri sv. Petru dné 2. septembra 1893, v šestnajstem letu Našega pontifikata.

Papež Leon XIII.

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. septembra.

Izjemno stanje. Poljski listi so različnega mnenja o izjemnem stanju, ki se je proglasilo za Češko. Skoro vsi se pa vjemajo v tem, da se Mladočehom ni zgodila nobena krivica in da je vlada bila popolnoma opravičena poseči po tem sredstvu. Jedini pa niso o tem, kacic posledic je pričakovati od izjemnega stanja. Nekateri mislijo, da izjemno stanje kar pomete Mladočehe iz javnega življenja, drugi pa mislijo, da jim pridobi še le popularnost. Nekaj poljskih listov pa celo misli, da obsedno stanje ni dovolj utemeljeno. „Dziennik Polski“ naglašá, da ne simpatizuje za Mladočehe in zlasti ne odobrava načina njih bojevanja za češke pravice. Vzlic temu se pa temu listu zdi, da je izjemno stanje malo prehuda pokora za mladočeške grehe. Ta list obsoja mladočeške agitacije ali vendar misli, da še ni bilo dosti povoda za proglašenje izjemnega stanja. Tudi misli, da izjemno stanje Mladočehov ne upogne. „Galičanin“ tudi misli, da izjemno stanje Čehov ne bode omečilo in ne bodo zaradi tega odstopili od svojih pravic. — Vedno bolj se širi govorica, da Mladočehi nastopijo pasivno politiko. „Hlas Naroda“ jih opozarja, da bi to ne bilo pametno. Češki narod bi potem ne imel nikogar, da

LISTEK

Bistriška soteska v Bohinju.

(Z. J.)

Vsak obiskovalec Vintgarjev se je gotovo navdušil za krasoto gorenjskih gorá. Tako tudi pisalec teh vrstic. To navdušenje mu je oživilo spomine na podobne soteske bohinjskih voda, ki so pa še skoro popolnoma neznané. Žalostno, pa je le res.

Da se torej vsaj nekoliko izve o njih, oglejmo si jedno najkrasnejših, ki se tudi skoro najlože ogleda — seveda kolikor je brez pravih potov mogoče. To je soteska, skozi katero teče potok Bohinjska Bistrica. Imenujejo jo „Korita“.

Iz vasi Bohinjske Bistrice se pride mimo prejšnje Pozabljenške fužine proti jugozahodu gredé skoro po ravnem do soteske. Pot vodi ob Bistrici navzgor, ves čas ob vodi, samo da je steza v nekaterih krajih že precej z grmovjem zarastena. Od vasi do soteske je kakih 2000 metrov. Na levem Bistričinem bregu so ob vsej poti travniki, na desnem, ki je v nekaterih krajih precej strm, pa pašniki.

Konec te poti se svet naenkrat zapre, in samo kakih 20—30 metrov visoka, spodaj komaj kaka 2

metra široka, skalnata vrata se pokažejo. Tu skozi priteče Bistrica iz soteske. Pred temi vratmi leže po strugi veliki kamni. Po njih se lahko še nekoliko približamo soteski, vendar se od tukaj ne vidi daleč vanjo, ker se vije sém ter tje. Kdor jo hoče ogledati, mora na večjih mestih priplezati od zgoraj vanjo. — Vsa soteska je dolga kakih 300 metrov. Od začetka je kakih 90 metrov daleč tako ozka, da je na dnu že le kaka 2—3 metre širjave za vodo. Voda tu do malega stoji. Vidi se kakor temno zelena preproga med skalami, ki so pri dnu z mahom čisto prevlečene. Desni, kakih 30 metrov visoki breg je v tem oddelku skoro navpično skalovje, nekoliko poraščeno z grmovjem in smrečjem. Na levem bregu se pa kakih 40 metrov visoko dvigajo deloma viseče skale, deloma pa strm gozd.

Konec tega oddelka se pa soteska malo razširi, toliko, da se vsaj pri jedni strani ob vodi lahko gre; ta del je dolg kakih 35 metrov. Voda tu stoji v lepem tolmanu. Na obeh straneh se dvigajo navpične skale. Na desnem bregu so nekoliko pokrite z grmičevjem, na levem so pa čisto gole. Bregova dosežeta tukaj največjo višino. Desni je kakih 40 metrov visok, levi pa kakih 60. Raz najvišjo skalo na levem bregu je prav lep razgled po soteski in

tudi proti severozahodu nad vas Boh. Bistrico in njeno okolico.

Pred nekaj leti je raz to skalo padel neki pastir v sotesko in se je ubil. Pasel je v bližini — zakaj prav do tega mesta se raztezajo travniki — in ko je poludne zvonilo, naslonil se je na trbel štor ob robu skale, da bi molil; štor se mu je pa ukrhnil, in pastir je padel čez rob. Ljudje si pripovedujejo, da se še sedaj včasih sliši, kako kliče na pomaganje.

Od tudi se soteska zopet malo zoži, pa le pri dnu za par metrov, ter se potem drugič razširi. Ta del je pa dolg kakih 75 metrov in širok toliko, da se na obeh straneh lahko gre ob vodi. Tukaj so pa skale na obeh straneh čisto gole in navpične. Na desnem bregu so kakih 40, na levem 40—50 mtr. visoke. Po strugi so raztreseni veliki kamni.

Od todi dalje se začne najlepši del soteske. Oba bregova se zbližata; samo nekaka temna razpoklina, nekaka ožina ostane še med njima; dolga je ta ožina kakih 20 metrov, široka 1—3 metra in visoka kakih 25 metrov. Obojni steni te ožine se vijete zdaj na desno, zdaj na levo, zdaj se druga drugi primakne, zdaj oddalji, tu visite malo naprej nad vodo, tam malo nazaj. Skozi ožino pa voda

bi ga branil. Doma so mu z izjemnim stanjem zamane usta, v državnem zboru bi pa zastopnikov ne imel.

Izgređi na Češkem. Če tudi je izjemno stanje, vendar izgređi ne pojemljejo. V Smihovu je morala vsa policijska sila razganjati izgređnike. V Pragi je v soboto bila velika demonstracija, ko je odhajal češki pešpolk št. 28 na svoje novo mesto v Linc. Policija in žandarmerija je z bajoneti razganjala ljudij. Več so jih pa tudi zaprli. V Taboru so zaprli bajé dva vseučiliščnika, ki sta na sumu, da sta pomazala cesarskega orla pri okrožnem sodišču. Ljudske strasti so do skrajnosti razburjene. Kakor se kaže, bode še več ljudij vsled tega nesrečnih, za kar bodo imeli zahvaliti mladočeške agitatorje. V Ustju je bil tudi velik izgređ. Več čeških delavcev je z lopatami in kamenjem več ljudij napalo. Jedno žganjarijo so bajé popolnoma razrušili. Policija je naredila red in dva zaprla. Liberalni listi seveda vse take izgrede zapisujejo na rovaš Čehom, dočim so v veliki meri delo socialne demokracije. Na Češkem so vsled razpora mej obema narodnima strankama poslednja leta ni nikdo dosti brigal za socialne demokrate, ki so lahko delali, kar so hoteli.

Mladočeški poslanec. V četrtek so se bili zbrali mladočeški poslanci v klubu, da se posvetujejo, kaj je storiti. Policija je pa opazila, da je zbranih več ljudij, in policijski nadkomisar Nostitz je prišel še z jednim uradnikom v klub, pozval zbrane, da se razidejo, in zahteval ključ od sobe. Poslanci so ugovarjali, ali ni nič pomagalo. Nadkomisar se je skliceval, da ima strogo povelje. Poslanci so se razšli in dr. Herold se je pritožil na ministerskega predsednika. Mi se na noben način ne navdušujemo za Mladočehe, ali toliko pa moramo reči, da tako postopanje se pa nam zdí prestrogo. Zastopnikom narodovim bi se vendar morala pustiti svoboda, da se zberó in posvetujejo, če je tudi izjemno stanje. Sedaj, ko so drugim takorekoč usta zaprta, bi vsaj poslanci morali imeti toliko svobode, da se posvetujejo, če se jim zdí potrebno in v narodnem interesu. Drugače je vsako ustavno življenje nemogoče. Pomisliti je, da so gospodje, ki so se razpodeli, zastopniki naroda, ki plačuje največ davkov.

Ogerski katoliški shod. Odbor za katoliški shod v Marija-Terezijapolu je sklenil, da priredi shod na 1. ali 8. oktobra, ker je bil prej nameravani shod prepovedan zaradi kolere. Do tedaj bode kolera najbrž že ponehala. Odboru se zdí menda potrebno, da skliče shod že letos, da merodajni faktorji, zlasti pa poslanci izvedó mnenje katoliškega prebivalstva, predno se začno v državnem zboru razpravljati cerkvene predloge. Kakega pomena je ta shod, je pač najjasneje razvidno iz tega, da ga je vlada bila prepovedala. Očitno se vidi, da se vlada boji, da ne bi katoliški shodi onemogočili njenih cerkvi nasprotnih namer.

Peter Karadjordjević. Princ Peter Karadjordjević je brzojavno zahvalil srbskega kralja Aleksandra, da je položil venec na grob Črnega Jurija, jednega njegovih hrabrih prednikov. Blizu ob istem času je princ naznanil v nekem dunajskem listu, da

so lažnive govorice, da se odpové pravicam do srbskega prestola. Zaradi tega se pač Karadjordjevićev rodbini najbrž še ne dovoli povrat v Srbijo.

Anglija. Angleški listi z nekako nezaupljivostjo opazujejo priprave za prihod ruskega brodograditeljskega podjetja v Toulon. Po njih misli je prav lahko mogoče, da se pripravi kako zblizanje. Posebno je Angležem malo všeč, če bi se rusko brodograditeljsko podjetje ustavilo v Sredozemskem morju. Jeden prvih angleških listov piše, da Angleži nikakor ne mislijo nič odstopiti od svojih interesov bodi si kjer koli in da Angleži dobro znajo ceniti pomen delovanja Rusije in Francije v raznih delih sveta. Če bode prihod ruskih ladij v Toulon še kaj drugega, nego akt uljudnosti, je vsekako pričakovati, da se pomnoži angleško brodograditeljsko podjetje v Sredozemskem morju. Sicer pa ta list, ki je, kakor se kaže, dobil informacije od vladne strani, zagotavlja, da je smoter angleške vnanje politike, pred vsem varovati mir, in od tega smotra ne misli z lepa odstopiti. Te politike se pa ne drži le sedanje ministerstvo, temveč se je bode vsako bodoče ministerstvo, naj se že vzame iz te ali one stranke. Ta list daje razumeti, da so Angleži pripravljeni, sodelovati z Nemčijo, Avstrijo in Italijo.

Vstaja v Braziliji je bajé mnogo resnejši, nego priznavajo vladna poročila. Vstašem se je menda posrečilo, izkrcati se. Z njimi so potegnile tudi vse utrdbe v pristanišču, razven jedne. Bombardovanje je napravilo mnogo škode. Bahia in Pernambuco sta se pridružili vstaji. Predsednik Peixota se je že umaknil iz Rio de Janeiro, kjer imajo neki vstaši že arzenal in carinsko poslopje v svojih rokah, v vojaški tabor v Santo Anu. Sedaj je torej pričakovati boj na suhem. Poslanci in senatorji podpirajo sedanjo vlado, ali seveda le z besedo, kar pa ob takem času dosti ne pomaga. Govori se že, da ne bode dolgo, da se premeni vlada v Braziliji. To bi ne bilo nič hudega, da potem nastopi red, ali tega ni pričakovati. Kmalu se bode našel kak nezadovoljen general, ki bode začel vstajo proti novi vladi. Tako se mir v deželo ne povrne. Ti boji pa ovirajo vsak narodnogospodarski napredek.

Razgled po slovanskem svetu.*)

Słownik języka pomorskiego czyli kaszubskiego zebrał i opracował Stefan Ramult. Praca, odznaczona nagrodą akademii umiejętności w Krakowie na konkursie im. S. B. Lindego w r. 1889. W Krakowie. Nakładem akademii umiejętności. Skład główny w księgarni spółki wydawniczej polskiej. 1893. Str. XLVII. + 298. To je naslov novi znameniti, tudi našemu vredništvu doposlani knjigi na polju slovanskega jezikoslovja, katera za nas seveda nima mnogo praktične vrednosti, katera pa je za učenjaka-jezikoslovca velikega pomena.

Po Schleicherju so doslej severnozpadno vejo slovansko-jezikoslovno delili navadno v dva dela: 1. poljski del, ki obsega jezike z nosnimi samoglasniki, 2. v češki del brez nosnih samoglasnikov.

*) S tem naslovom objavljali bomo v prihodnje spise, ki bodo seznanjali čitatelje v važnejših kulturnih pojavih raznih slovanskih narodov.

prav mirno teče. — Onostran ožine se soteska spet malo razširi in tvori kakih 40 metrov dolgo dolinico. Levi breg je kakih 40 metrov visoko, navpično skalovje, desni je pa strm gozd in je nekoliko nižji kot levi.

Konec te dolinice je spet taka ožina kot prejšnja. Ta ožina je zadnji pa najdivnejši del soteske. Visoka je od začetka 20 metrov, v sredi in proti koncu pa kakih 15 metrov. Dolga je pa kakih 35 do 40 metrov. Koj od ožine so stene druga od druge oddaljene kakih 5 metrov in tvorijo nekako štirioglato vežo, potem se pa zblizajo druga drugi in se na podoben način vijejo, kot v prejšnji ožini. Ta, zadnja ožina se vije tako, da ima vprašajevo podobo. V obe ožini se voda hitro spušča, v njiju pa skoro stoji.

Jedno minuto od soteske naprej ob Bistrici gredé pridemo po ozki dolini do „Male Bistrice“, spodnjega izvira Bistričinega. Koj ko privre Mala Bistrica iz tal, tvori že slap, in se pod slapom izliva v „Veliko Bistrico“. Ta pa izvira kakih 10 minut višje v koncu doline in tvori tudi širok slap, koj ko priteče izpod skalovja.

Od Male do Velike Bistrice se pa že lahko gre po poti, ki jo je zaznamovalo slovensko planinsko

društvo. Bistričina slapa se sicer nikakor ne dasta primerjati Savici, vendar sta prav mična, in gotovo bo hvaležen vsak, kdor ju obiše, da je slovensko planinsko društvo zaznamovalo pot k njima in tisti del poti, ki je med obema slapoma, tudi popravilo.

Lahko si je misliti, kak vtis bi napravila soteska s slapom vred, ko bi se moglo skozi njo in bi jo bilo mogoče s slapoma vred ogledati kot nekako skupino. Sedaj seveda to ni mogoče. Zakaj v spodnjo polovico soteske se pride raz levi Bistričin breg, potem je pa treba spet ven in kje daleč pod ali nad sotesko čez Bistrico ter spet od desne strani v globino. Pa tudi tam, kjer se še more v sotesko, treba se je včasih bolj plaziti kot iti, samo jedna pot je malo bolj poštena.

Čprav je torej že zdaj vredno ogledati sotesko, vendar jo bo težko kdo obiskal, dokler ne bo prave poti vanjo. Zato bi bilo pač jako dobro, da bi se naredila podobna pot skozi njo, kakor je skozi radovniško sotesko. Potem bi si vsak prav lahko ogledal sotesko, in prišlo bi se tudi po ravnem ter veliko preje do Bistričinih slapov, kakor zdaj. Morebiti, da se to kmalu zgodi, saj se zanimanje za krasote slovenske zemlje od dne do dne vedno bolj širi.

Namesto te razredbe podal nam je gospod pisatelj v tem delu natančnejše v štiri dele: 1. Češko-slovaški del, obsezajoči Slované na Češkem in Moravskem in Slované ob Donavi; 2. poljski del, obsezajoči Poljane, Kujavijske, Mazure, Hrobate, Šlezijane in druge od čeških in karpatskih gôr do Drvence, Noteća in dolnje Warte; 3. srbski del od Krušnih gôr do reke Havole; 4. pomorski del ob dolnji Visli in Labi.

S tem je vpeljal v vrsto slovanskih jezikov tudi pomorski ali kašubski, kateri je doslej veljal le kot podnarečje poljščine ali kot „pokvarjena poljščina“.

Pomorjani ali Kašubi so ostanek onih mnogoštevilnih slovanskih narodov, kateri so v severni Nemčiji že v predkrščanski dóbi dosegli precejšnjo stopinjo omike ter imeli lastno razvito bogočastje. A ker niso bili državno zedinjeni, izpodrival je nemški živelj slovenščino, dokler se ni popolnoma utrdil v njeni sredi ter tako ločil skrajni veji slovanstva: Pomorjane in lužiške Srbe. Še te ostanke skuša neprenehoma napredujoča nemščina prilastiti sebi in zadnji čas je, da se ozira znanost na nje ter jih otme pozabljenja. Do zadnjega ljudskega štetja leta 1890 ni pruska statistika poznala kašubskega jezika. Večinoma so zapisovale dotične komisije Kašube kot Nemce, a zgodilo se je tudi mnogokrat, da so se cele vasi imenoval poljske, dasi njih prebivalci govoré le kašubsko. Vseh Kašubov je sedaj okoli 242.000, od katerih živi najmanj 60.000 v Ameriki. Kašubi na Nemškem so razdeljeni v sledečih okrožjih: 1. v celem puckem (Putzig), 2. v celem wejherovskem (Neustadt), 3. v zahodnjem delu gdanskega-gorskega (Danziger Höhe), 4. v gdanskem-meškem raztreseno, 5. v celem kartuskem (Karthaus), 6. v severno-zahodnem delu okrožja koščerskega (Berent), 7. v severno-zahodnem delu okrožja hojniškega (Konitz), 8. v severnem delu okrožja eluhovskega (Schlochau), 9. južno-zahodni del okrožja bitovskega (Bütow), 10. v južnih in zahodnih krajih okrožja lehborskega (Lauenburg), 11. v severno-vzhodnem kotu okrožja slupskega (Stolpe).

Seveda ni bilo moči pravega števila Kašubov dognati s pomočjo uradnih razglasov; zato se je zavezal vneti učenjak s kašubsko duhovščino. Svoja lastna opazovanja je izpopolnil z njenimi podatki in tako sam dovršil težavno delo ljudskega popisovanja.

Narod pomorski se je ohranil v dveh, malo po jeziku ločenih vejah; ti so Kašubi v ožjem pomenu in Slovenci. Zato je uvedel pisatelj izraz „pomorski“ kot splošno ime za ves narod.

Kašubi ali Pomorjani so narod skoro brez slovstva. Niti molitvenih knjig nimajo, ampak prisiljeni so, čitati iz poljskih. Tudi cerkvene propovedi so le poljske. Izmed pisateljev-domačinov omenjata se le dva: dr. Florijan Cenôva, narodni buditelj Kašubov, ki je nastopil okolu leta 1850, in pesnik Derdowski, katerega jezik pa je pokvarjen s poljskimi besedami. Izmed jezikoslovcev ozirali so se mimogredé na kašubščino: Celestyn Mrongowius (1823), ki imenuje kašubščino „die Kaschubische altpommersche Sprache, eine Schwester der Wendischen“, Preis (1840), ki pravi: „Dialekt kaszubski, tak jak dialekt Słowian nadbałtyckich należy bezprzecznie do języka polskiego. Ale różnice każą się domyslać, że plemiona Lachów z trudnością rozumiały Słowian nadbałtyckich. Dziś nawet Kaszubi źle rozumieją Polaków.“ Učeni Hilferding, ki je spoznal kašubščino po Cenôvi, stavi jo v isti razred s poljščino, Schleicher, Baudouin de Courtenay in A. A. Kryński jo imenuje naréčje poljsko, Lucyan Malinowski ji pa odkazuje bolj samostojno mesto.

Največji del tega, kar se je pisalo doslej o kašubščini, spada med leksikografska dela. V petem zvezku „Materijalov do sravniteljnave i objasniteljnave slovarja i gramatiki“ je objavil Cenôva leta 1861 okolu 1200 kašubskih izrazov. Seveda je ta prvi poskus pomanjkljiv, zlasti gledé pravopisa. Tolmačene so bile te besede v nemškem jeziku. Peterburška komisija dala jih je prevesti iz nemščine v ruščino, s čimer so se napake le pomnožile. Hier. Derdowski je dodal svoji pesmi „O panu Czorzlinscim“ tolmač kakih 230 kašubskih besed (1880). Važna za kašubščino je knjiga kneza Gust. Poblockega „Słownik kaszubski z dodatkiem idyotyzmów chelminskich i kociewskich“, (1887), katera obsega okolu 1800 kašubskih besed. Leta 1891 je zbral Alexander Berka (Leon Biskupski) besede iz prejšnjih slovarjev ter izdal „Słownik kaszubski porównawczy“,

o katerem pa pravi pisatelj, da je le „podvojil mnogoštevilne zmote svojih prednikov“.

(Konec alédl.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 18. septembra.

(Odlikovanje.) Žel. Zdravnik ces. svetnik dr. Eisl je odlikovan z viteškim križcem Franc Jožefovega reda.

(Kanonično vmeščen) je bil danes č. gospod Frančišek Rihar na župnijo Mekine pri Kamniku.

(Premiščen je) g. Ivan Renier, kaplan v Trziču; pride za spirituala v Alojznicu v Ljubljani.

(Velikodušen dar.) Nj. V. presvitli cesar daroval je letos, kakor vsako leto doslej, 300 gl. morskega zdravilišča v Gradežu.

(Nesreča.) Iz Brežic: V Laduču na Hrvaškem (blizu Savskega Marofa) pasel je 12. t. m. devetletni deček kravo. Po nesreči ovil si je vrv okoli roke. Naenkrat začne krava dirjati; vlekla je tako za seboj tudi nesrečnega dečka. Nesrečnežu je polomila krava obe roki, razbila glavo, da sta očesi izkočili in še mej dirjanjem je izdahnul. Krava je zopet postala in se mirno dalje pasla, ko je pa videla, da se deček ne giblje, ga je vsega ovohala in nekako instinktivno začela nad njim mukati tako dolgo, dokler niso prišli ljudje in odnesli mrtvega dečka nesrečnim starišem.

(Ogenj) Iz Brežic: Včeraj 17. t. m. ob 11. uri predpoludne začelo je goret v Stari vasi pri Vidmu. Zgorele so štiri hiše z vsemi poslopji. Živino so rešili. Prišle so štiri požarne brambe. Sreča, da ni bilo vetra.

(Uboj.) Včeraj zjutraj ob štirih so se zbili v Spodnjih Pirničah žganja polni fantje in devetnajstletni Anton Božič je z nožem zabodel sedemnajstletnega Luko Petača v srce. Za nekaj trenutkov je bil mrtev. Žalostni dokazi vedno množče se surovosti!

(Nemška omika — se obeta.) Iz Ljubnega. „Tagespošta“ z dné 13. t. m. poroča, da je nova pot iz Robanovega kota na Ojstrico sedaj dokončana in da je vodstvo sekcije des Deutschen und Oesterreichischen Alpenvereines v Gradcu sklenilo, to pot v dneh od 23. do 26. t. m. svečano odpreti, ter da je ovo vodstvo izdalo i poziv nemškimi planincem, naj bi se te svečanosti v obilnem številu udeležili, da se bo tako v te kraje zanesla nemška govorica, šega in omika, in s tem ustvarila močna zajeza proti navalu slovanske povodnji. Dobro, nemški planinci, sedaj ste odkrili svojo nakano in poznamo vas. Zato vam moramo na ta vaš in „Tagespošte“ izzivajoč oklic le odkrito povedati, da ste nam, kadar bodete obiskovali naše gore le kot samo mirni planinci, vsikdar dobro došli gostje; a svarimo vas pa prihajati k nam kot pionirji nemške govorice, šege in omike, kajti zagotovimo vas in si zapomnite, da se bodete jeden z drugim in vsi popred utopili v sedaj ne več zapazljivi slovanski povodnji, nego pa dosegli svojo namero.

(„Corriere“ strahuje.) Pod zaglavjem: „Che sia vero?“ obveščuje „Corriere“ svoje čitatelje, da goriški preč. gg. župniki se vpirajo dajati rojstnih listov starišem, kateri ne pošiljajo otrok v slovenske šole. Omenja, da je sprosil z znojem goriški težak rojstni list za otroka, ki ga nameruje dati v mestno (reci: laško) šolo. Prideva sicer, da to bodo brz-kone laži, a vendar verjetne, ker je znana manija slavizovanja duhovnikov slovenske narodnosti v vseh teh krajih. „Corriere“ je pozabil povedati, je-li bil težak Slovenec, polaščeneec ali Furlan, oziroma Lah. Da je bil Slovenec, vedeti mora hvalo g. župniku vsak pameten človek, (tudi „Corriere“, saj hoče biti razsoden in liberalen), ker preznane so tužne posledice, katere poraja obiskovanje laških šol slovenskim otrokom v Gorici. Da je bil polaščeneec ali pofurlanjenec, je slovenska sraka z laškim preširnim pavovim perjem krvavo zaslužila in potrebovala mastne „zehte“. Da je bil Furlan, oziroma Lah, obsojamo neosnovanost Corrierejevega neotesanega pisarjenja, tendenciozno zlobnost goriškega židovskega glasila, da se drzne, če tudi z rokavicami, strahovati goriško slovensko duhovščino, ter jej posredno žugati, da je bo pralo v javnosti po nedolžnem. Očitane, da goriška duhovščina slavizuje Furlane in Lahe je golo, suho obrekovanje. „Corriere“ bi resnico pisal, ko bi javil, da goriška duhovščina vršeč vestno svoje dolžnosti dà vsakemu narodu, kar mu gre. Goriška duhovščina odklanja vsako tako in enako sumničenje, obrekovanje, naj pride od koder koli, ker zaveda se svojih svetih verskih ter tudi narodnih

dolžnostij — seveda v strogo jej določenih mejah. Kdo na svetu bo vendar trdil budalost, nesmisel, da cerkev in njeni služabniki ne uvažujejo doslovno pravičnega gesla: vsakemu svoje? „Corriere“ vse sme. Vse sme Furlan, Lah, Pofurlanjenec in Polaščeneec. Slovenec plačuj, trpi in molči, sicer . . . XIX. stoletje, cerkvi in slovenski narodnosti stoletje prostosti in enakopravnosti — ironija.

(Kako se hujska.) Spominjamo „Slovenčeve“ čitatelje pretepa na solkanski cesti, stroge preiskave, resnice, da vsa stroga postopanja niso izvohala zločinških napadovalcev med solkanskimi Slovenci. „Corriere“ je seveda takoj zvrnil krivdo na Solkance in klical policijo in vlado na pomoč proti barbar-skim Slovincem. Ker preiskava ni po godu Corrierejeve slasti, prav pridno molči o napadu, ne sumniči ni Goričanov, ampak izmišljuje se napad za napadom v goriški okolici na Lahe. Vrezal se pa je, ko je objavil vest, da so Slovenci zopet pretepli na Solkanski cesti neko gospo, katere zdravi dr. Pontoni, gospo, katere še v Gorici ni. Goriški glavar štel si je v dolžnost braniti čast Slovincem ter poslati „Corriere“-u popravek, v katerem zanika napad na kako gospo. „Corriere“, hujskarski mojster, ki nikdar ni v zadregi, skoval je takoj neki napad, ki se je vršil pred časom na ono gospo. Kaj sledi iz vsega tega? „Corriere“ hoče ponižati, oblatiti Slovence v vseh krogih, pritisniti jih ob steno, prisiliti jih, da bi molčali, ko bo laška podkev teptala slovensko narodnost v Gorici in okolici; s pomočjo policije, in vlade vspešno poitalijančevati goriške in okoličanske Slovence, ter prej ko prej obkrožiti Gorico z laškim obročem. Na delu je prav sistematičnem. Ločnik je večinoma furlanski, dasi po imenu slovenski, v Podgori ima uže dosti dobro utrjeno postojanko, Solkan je naskakoval letos. Kdo ve, da ne pridejo v kratkem na vrsto št. Peter, Štandraž itd. Z vseobčim odporom vseh goriških Slovincem posrečilo se bode izjaloviti nenaravne nakane „Corriere“-a in stranke, ter rešiti čast goriški okolici in Gorici, ki je bila je in bo slovenska, dasi po licu laška. Vsaka sila do vremena, „Corriere“ suva, drega, odrinja Slovence, a Slovenec se probuja, oborožuje, čuje. Napad rodi odpor!

(Blagoslov. — Ameriško.) Z Radovice, 17. septembra: Minoli teden bi lahko imenovali češpljev teden. Vse živo na drevesih in pod njimi. Obrodile so, da že veliko let niso bile tako polne, kakor letos. Nekaj sušimo, nekaj spravljamo za žganje, večji del smo prodali mernik po kroni. Pa le višje ležeči kraji so obilno blagoslovljeni, Vas Boldraž je 24 metrov nižja od Radovice, in tam jih nimajo, da bi se jih najeli. — Kakor so se iz Amerike javljala žalostna poročila, ljudij vendar ni domov. Od 225 domačih izseljencev se je vrnila le desetorica. Marsikdo nima troškov za pot, jedni še delajo, drugi čakajo ugodnejših časov. Tako pišejo iz Towers, da „brundice kujejo“ (postavajo), po lozah šetajo, živčev se od tega, kar so si prihranili, in v upanju, da se delo kmalu prične. „Domov“, — pravijo, — „ne pridejo, ker bi se jim domači smijali.“ Pravi uzrok bo najbrž § 44. vojaške postave, ker mnogi so begunci, bodisi, da niso zvršili nabornih razredov, ali so že potrjeni se odtegnili vojaški službi.

(Ne v Ameriko.) Od sv. Gregorja: Te dni je dobila neka žena od svojega moža, ki je v Ameriki, pismo. V pismu opisuje mož veliko revščino, ki tam gospodari! Fabrike so zaprte večinoma; le v solnih fabrikah se še dela. Cena srebru je padla; dolar ima malo več vrednosti, kakor naš goldinar. Plačila le toliko dajo onim delavcem, ki imajo še delo, da se preživijo! Tudi drugi pišejo o veliki stiski, večinoma obetajo, da pridejo domov, če ne bodo zboljšali plače, nekateri so že na poti proti domu!

(O izjemnem stanju v Pragi) poroča se nam od tam: Vkupe je doslej ustavljeno delovanje 17 društev v praškem policijskem obvodu. Dalje je 213 društvom zaukazano, da morajo vsako zborovanje in odborove seje policijskemu ravnateljstvu naznaniti tri dni prej in čakati uradnega dovoljenja. Druga društva, kojih je v Pragi in nje okolišu 1200, morajo svoja zborovanja in odborove seje prijaviti policiji 48 ur naprej.

(30.000 občin na Francoskem ima ime svetnikov.) Kako je krščanstvo francoski narod prevevalo, o tem najbolj svedoči statistički seznam mest in občin na Francoskem, kojih imena začenjajo: Saint — na pr. Denis, Saint-Just, Saint-Jaque i. t. d. Vrh tega se je naštelo 170 svetopisemskih imen, na pr. Jordan, Betlehem itd. Mestno seintdeniško zastop-

ništvo je odpravilo to „Saint“ — in se učinilo smešno.

(Slovenski jezik v Gorici.) Društvo „Sloga“ razobesilo je po uličnih voglih oznanilo, da prične šolsko leto 1893/94. Škiljavo gledali so Lahi slovenske lepake ter jih trgali prav pridno. V sredo večer šel je Slovenec po opravku po Gospodski ulici proti Kornju. Videl je, kako je nekdo stražil, drugi pa prav omikano in olikano trgal slovenske lepake. Ogledati se je hotel v blizu Slovincem prijazne so-deželane. Opazil je, da take posle opravlja, ne razposajeno, nahujskano laško občinstvo, pač pa ljudje z rokavicami in palčico. Jednega je poznal. Ta dogodek glasno vpije, da bi imel goriški „Corriere“ veliko hvaležnejšega posla pometati svojo smetno hišo, očitati po pravici svojim robotosti, zdivjanosti, živinstva, ko po krivici, po nedolžnem mirnim goriškim in okoličanskim Slovincem. Kljub sedajni laški neprijaznosti proti slovensčini v Gorici, upamo, da se bo privadila laška gospoda kaj precej strešicam in šumevcem, kateri jo sedaj tako strašno bodo v oči. — Kdo izziva v Gorici? Slovenci ali Lahi? Ako trganje slovenskih lepakov v Gorici ni izzivanje Slovincem, priznamo radi, da ne pojmemo besede: „izzivati“.

(Golice za železniške vozne listke.) Ker nemajo golice za železniške vozne liste v prodajo določene z naredbo finančnega in kupčijskega ministerstva z dné 1. aprila 1884, z vtisnjenim kolekom od 1. julija 1893 naprej več služiti, smejo se vsled naredbe finančnega ministerstva z dné 4. julija 1893, golice za vozne liste omenjene vrste, ki se niso vporabile do 30. junija 1893, zameniti do konca septembra 1893 brezplačno z novimi golicami za vozne liste izdanja 1893 pri v to določenih prodajalnih uradih, namreč pri deželnem plačilnem uradu v Ljubljani, pri glavnem davčnem uradu v Novem Mestu in pri vseh davčnih uradih na Kranjskem, ako niso golice na katerikoli način popisane. Istotako morajo se v istem obroku zamenjati tudi one zastarele golice za vozne liste, na katerih so sicer zabeležbe pisane ali tiskane, katere se pa železniško-uradno še niso vporabile, toda le po v to svrhu predpisanih pogojih opreznosti in proti povračilu pristojbine za golicu 1/2 novčiča z novimi golicami za vozne liste izdanja 1893. Po 30. septembru 1893 se označene zastarele golice za vozne liste več ne menjajo.

(Gradba ruske cerkve na Dunaju.) Rusko veleposlaništvo na Dunaju dobilo je dovoljenje za gradnjo ruske cerkve v III okraju, blizu ruskega veleposlaništva. Cerkev bo zgrajena iz gorenje cerkve za službo božjo in v spodnjem bo prostor za ceremonije in pogrebe. V gorenjem oddelku bo prostora za 300 oseb. Stavba bo v rusko-bizantiškem slogu, kapela bo pa visoka 40 metrov. — Kdaj se bo pa gradila cerkev za 300.000 dunajskih Čehov, za katoliške podanike države naše, to sam Bog vé!

(O nasledniku knezoškofa Zwergerja) pisali so listi, da v tem oziru postopa Nj. Vel. cesar v sporazumljenju s solnograškim nadškofom, kar pa ni istina. List „Salzb. Chronik“ torej piše: „Kedar se popolnjujejo škofovske stolice v Celovcu, Gradcu in Mariboru, tedaj ima solnograški nadškof velike pravice. Škofa ne voli dotični kapitelj, a ne imenuje ga tudi cesar: to pravo jedino in izključno pristojna solnograškemu nadškofu. Samo glede na Celovec odstopil je nadškof Matej Lang avstrijski cesarski rodbini l. 1535 pravico tem načinom, da cesar imenuje dvakrat zapored in solnograški nadškof vselej v tretje škofa. Tako imenovane škofove ne potrjujejo — kakor je to veljavno po vsem svetu — sv. Oče, temveč so to pravo papeži odstopili solnograškemu nadškofu.“

(Občno zborovanje društva „Südmark“) vršilo se je včeraj v z nemškimi zastavami okrašenem Mariboru. Pele in svirale so se pesni „All Deutschland“, „Ein Sang für Oesterreich Deutsche“, „Deutsches Land in Sang und Klang“ i. t. d. Iz letnega izvestja posnemljemo, da broji to zoper Slovence ob periferiji naperjeno društvo 51 podružnic, in sicer 40 na Štirskem, 5 na Koroškem, 2 na Kranjskem, 2 na Spodnjem Avstrijskem, po jedno v Solnogradu in na Tirolskem. Premoženja ima 6182 gl. 44 kr. V Ljubljani je društvo zasnovalo podporno blagajnico za visokošolce, strokovne in srednješolske dijake. Iz odbora med drugimi odborniki izstopi letos ljubljanski c. kr. profesor dr. Binder, in je vže naprej odklonil vsako izvolitev v odbor, češ, da mora potovati na Laško v znanstve-

nih zadevah. Slednji je zajedno glava ljubljanski podružnici tega zloglasnega društva.

Telegrami.

Kisek, 17. septembra. Cesar je prišel sémkaj ob 8. uri zvečer. Na kolodvoru so ga pozdravili ministri, škofje, načelniki oblasti in drugi veljaki, mej drugimi veleposlanik pl. Szögyenyi. Prebivalstvo ga je pozdravilo z „eljen“-klici. Cesar se je zahvalil na nagovor velikega župana za presrčni vsprejem, govoril z več došlimi osebami, najprej z ministerskim predsednikom Werkerlom, potem se je odpeljal mej zvonenjem v dvorni stan, kjer so bili zbrani nadvojvode in generali. Cesar je z nadvojvodo Albrechtom in načelnikom generalnega štaba Beckom odšel v svoje prostore. Nadvojvoda in načelnik generalnega štaba ostala sta pol ure pri cesarju. Potem so se peljali po sijajno razsvetljenem mestu. Grof Kalnoky je prišel s cesarjem.

Kisek, 17. septembra. Pri vsprejemu deputacij je cesar odgovoril na nagovor vodje katoliške duhovščine, škofa Zalke, naj bi katoliška duhovščina goreče sodelovala, da se varuje veljava cerkve in države, h kratu pa ne oškodujejo javne koristi in ne moti zaželeni verski mir. Deputaciji županstej je pa cesar opomnil, da so poklicani kot činitelji javnega mnenja, varovati narod pred vplivom zapeljivih besed in neplodovitih obljub. gojiti seme mirne sloge in koristnega dela. Obširen delokrog jim dajó podlage, na katerih je poslednji desetletji Oggerska se tako razvila. Rušenje teh podlag bi oslabilo zaupanje v zakonito stanje in nasprotovalo interesom dežele in cesarstva, torej tudi vladarskim dolžnostim cesarjevim. Deputacijama protestantov in židov je cesar zagotovil svojo trajno milost. Vsi odgovori so se navdušeno vsprejeli.

Kisek, 17. septembra. Popoldne so prišli nemški cesar, kralj saksonski in vojvoda Connaught. Vsprejeli so jih cesar, nadvojvode, minister Kalnoky, oggerski ministri in generali. Oba cesarja sta se objela in polju-

bila. Pozdrav je bil sploh jako prisrčen. Prebivalstvo je navdušenimi klici pozdravljalo prihod visocih gostov.

Kisek, 18. septembra. Pri večerajšnjem dvornem obedu ni bilo napitnic. Na desnici avstrijskega cesarja je sedel nemški cesar, na levi pa saksonski kralj. Zvečer je bil sijajen vsprejem pri dvoru. Prišlo je blizu 200 povablencev brez kneževskih oseb, ministrov, dostojanstvenikov, deputacij in generalov. Cesar Franc Jožef je predstavil mnogo gostov nemškemu cesarju, grof Szapary je pa predstavljal vojvodi Connaughtu.

Dunaj, 17. septembra. Ministerski predsednik grof Taaffe odpotoval je za nekaj dni v Nalžov.

Budimpešta, 17. septembra. Poslednjih 24 ur jih je na Oggerskem 19 zbolelo in 9 umrlo za kolero.

Cetinje, 17. septembra. Papež je podelil prestolonasledniku Danilu Pijev red prve vrste.

Umrli so:

15. septembra. Ernest Wallner, profesorjev sin, 3 mesece, Kolodvorske ulice 32, oslabljenje. — Vladimir Hlavaček, uradnikov sin, 17 dni, Franc Jožefa cesta 7, hydrocephalus acutus. 16. septembra. Ivana Zabukovec, posestnikova hči, 9 mesecev, Cesta na loko 10, črevesni katar. — Angela Japel, izvoščekova hči, 9 let, Gradišče 8, driska. — Franc Fortič, ključničarski pomočnik, 19 let, Poljanski nasip 48, legar.

V bolnišnici:

15. septembra. Franciška Černe, delavčeva žena 38, pleuritični eksudat.

Tujci.

15. septembra.

Pri **Stonu**: Axman, inženir; dr. vitez Socherer; Helfer, fotograf; Seegert, Hahn, Belgrader, Vogel, trgovci, z Dunaja. — pl. Niekerl, pockovnik v pok.; Lininger, svetnik deželnega nadsoščika; Backles, uradnik, s soprogo; Knecht, stotnikova soproga, z otroci; Schreiner iz Grada. — Krilac, in Knaus, potovalec, iz Maribora. — Rieha s soprogo iz Prage. — Faber, Verderber, Engelman iz Kočevja. — Warty z bratom; Dinkelspiel; Jesenko, profesor; Eckert iz Trsta. — dr. Schonka Horn s soprogo iz Beljaka. — Pawlovsky, soproga stotnika konjice, z otrokom, iz Novega Mesta. — Müller s hčerjo iz Pulja. — Ranzinger iz Trbovelj. — pl. Pichler, okr. komisar, z rodbino, iz Zadra. — Marčić iz Litijske Goeken z rodbino iz Tržiča. — Gorgosef iz Ljubljane. — Ranzinger iz Dun. No-

vega Mesta. — List iz Lipsije — Lubelski, trgovec, iz Ce lova. — Grimer, trgovec, iz Berolina.

Pri **Maliču**: dr. Shrapfle — Klerr, Goldscheider, Iphofen, Kornblüh, Haupt z Dunaja. — Lesešnicki, dr. Hübner iz Prage. — Thames in Mainich, višja nadzornika, iz Trsta. — dr. Menzinger, odvetnik, z Krškega. — Jekler s soprogo iz Bleda. — Zgogansky iz Kamnika. — Saussek s sinom iz Ribnice. — Höglér in Medie iz Turjaka. — Trojanovič s sinom iz Gradišča. — Eisler iz Vel. Kaniže. — Kerše, posestnik, iz Hotederšice. — Mahorčić iz Sežane. — Boncelj iz Železnikov. — Matasovič iz Zagreba. — Reiteregg iz Tržiča. — Fürst s sinom iz Čabara. — pl. Malberg iz Trebnjega. — Rupnik iz Radovljice. — Neuman iz Grada. — Millilitis iz Semendrije. — Christel in Fischbach iz Žateca. — Fröhlich z Reke. — Pešut, trgovec, iz Sarajeva.

Pri **bavarskem dvoru**: Šubie iz Loga. — Kren iz Kočevja. — Kruger, inženir, s sinom iz Marihora. — Zavirl in Hatnik iz Grada. — Černe, posestnik, iz Gorij. — Dauner iz Monakovoga.

Pri **Juznem kolodvoru**: dr. Pamer, profesor, s soprogo, iz Novega Mesta. — Liuzzi in Majegrassi iz Brešije. — Mavec iz Mirne. — Denal iz Beljaka. — Geist iz Dun. Novega Mesta.

Pri **avstrijskem caru**: Ručnik, legar, z rodbino; Fani iz Ludovik Inglis iz Idrije. — Marija in Josipina Muha in Pakiž iz Lokev. — Grunt iz Novega Mesta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v min	toplomera po Celziju			
16	7. u. zjut.	739.2	12.8	brez.	megla	0.00
	2. u. pop.	735.9	23.8	sl. zap.	jezero	
	9. u. zveč.	735.3	16.2	"	"	
17	7. u. zjut.	732.7	12.6	brez.	megla	14.10
	2. u. pop.	730.0	23.0	zm. jug	del. oblač.	
	9. u. zveč.	729.2	16.2	sl. jzap.	dež	

srednja temperatura obeh dni 17.6° in 17.3°, oziroma za 3.8° in 3.5° pod normalom.

Izgubil se je 460 1

tigrast pes,

velike postave, 5 mesecev star, Kdor ga dobi, oddá naj ga pri lastniku Francu Debelaku, gostilničarju v Vodmatu št. 37.

Véčjo množino

tirolskega in dolenskega

vina

le pristno blago, — ponuja po primerno nizki ceni v posodah od 30 litrov višej

Jos. Paulin

426 8 v Ljubljani, Marijin trg št. 1.

Razpela

vseh velikostij iz jako umetnih lesnih rezbarij priporoča za cerkve, šole, urade, bolnišnice, rodbine itd. 455 10-6

Fran Stampfl

v Ljubljani v Tonhalle (v bivšem gledališkem posloju).

Uradne in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Knjigarna Kleinmayr-ja in Bamberg-a v Ljubljani na Kongresnem trgu 2

priporoča svojo 451 12-5

popolno zalogo

vseh v tukajšnjih in vnanjih učilišnih uvedenih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah broširanih in v trdnih šolskih vezih po najnižjih cenah.

Seznami uvedenih knjig se oddajajo zastonj.

Dunajska borza.

Dne 18. septembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	97 gld. 40 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	97 " 05 "
Zlata renta 4%, davka prosta	119 " 85 "
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	96 " 80 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	981 " — "
Kreditna akcijska, 160 gld.	336 " 25 "
London, 10 funtov strl.	126 " 90 "
Napoleonor (20 fr.)	10 " — 1/2 "
Cesarski cekini	— " — "
Nemških mark 100	62 " — "

Dne 16. septembra.

Ogerska zlata renta 4%	116 gld. 35 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	94 " 30 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	146 " 50 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	161 " 25 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	194 " 25 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 " 50 "
Zastavna pisma " " " " 4 1/2%	101 " 10 "
Kreditne srečke, 100 gld.	195 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	67 " 25 "

4% srečke dunajske parobrodne družbe	137 gld. — kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	18 " 75 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	66 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	65 " — "
Ljubljanske srečke	24 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	149 " 75 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2880	10 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	103 " — "
Papirnih rubeljev 100	130 " 87 1/2 "

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosogo kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.